

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/327
KARAR NO : 1983/575

K A R A R

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla birlikte, 1402 sayılı yasa'nın değişik 13.maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Davacı : K.H.

Sanıklar : Enver Çapkın ve arkadaşları

O L A Y : 15-16-Haziran-1970 günlerinde Kartal civarında vuku bulan işçi yürüyüşü sırasında Kaymak döküm fabrikası işgal ve tahrip edilmiş, kimi resmi ve özel binalarda da tahrip ve tecavüzde bulunulmuştur.

Bu olaylara katılanlarla ilgili hazırlık evrakı C.Savcılığınca sıkıyönetim komutanlığına gönderilmiş, komutanın soruşturma emri üzerine, sıkıyönetim askeri savcılığı gerekli soruşturmayı yapmıştır. Kimi sanıklar hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar vermiş, kimi sanıkların 171 sayılı kanuna aykırı davrandıkları, ızzar suçunu işledikleri iddiasıyla ve tecziyeleri için sıkıyönetim askeri mahkemesine ayrı iddianamele kamuda davaları açılmıştır. Bu davalar İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 1980/5 esasına kayıtlı dava dosyasıyla birleştirilmiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi: 17-9-1970 gününde, 1970/5-9 sayı ile; sıkıyönetimin sona ermesi ve sıkıyönetim mahkemelerinin görevinir bitmesi nedeniyle, mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiştir.

Kadıköy Asliye Ceza Mahkemesi: 25-5-1971 gününde, 1970/999, 1971/516 sayı ile; 1402 sayılı yasa'nın 23.maddesine göre, sıkıyönetim kalksa dahi sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevinin devam etmesine binaen mahkemelerinin görevsiz olduğuna karar vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın aynı olaylarla ilgili 3-9-1971 günlü, soruşturma istemi ve görevsizlik kararının intikal ettiği askeri savcılığında davaya kaldığı yerden devam edilmesi talebini muhtevi 20-10-1971 günlü yazı ile dosyasız İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'ne intikal ettirmiştir.

Bu kez, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi: 23-8-1972 gününde, 1972/47-78 sayı ile; sanıklara atılı fiiller nedeniyle ilân olunan sıkıyönetimi kalkmasına, daha sonra ilân olunan sıkıyönetimin ilân nedenlerinin farklı bulunmasına, iki sıkıyönetim döneminin birbirinin devamı olmamasına, bu nedenle atılı suçun, sıkıyönetim ilânını gerektiren fiillerden bulunmayıp, bağlantı koşulunu içermemesine binaen görevsizlik kararı vermiştir.

Anılan karar komutanca temyiz edilmiş, Askeri Yargıtay 2.Dairesi varit olmayan temyiz talebinin reddine ve hükmün onanmasına karar vermiş, böylece görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

Oluşan görev uyuşmazlığı Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nda çözümlenmiş ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmiştir.

.../...

Dosyanın intikal ettiği İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi; Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararının yetki dışı verildiğini, mahkemelerini bağlamadığını, Uyuşmazlık Mahkemesi kurulana dek dosyanın Askeri Savcılıkta bekletilmesi gerektiğini karara bağlamış, 4. Kolordu Komutanlığı nezdinde kurulu sıkıyönetim askeri savcılığında bekletilen dosya, 5-4-1982 günlü, 1982/11 sayılı yazı ile ve olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü istemiyle mahkememiz'e gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÖE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Osman Kayacan ve Ergun Argon'un katılmaları ile yaptığı, 31-10-1983 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Sanıklara atılı suçlar, 15-16-Haziran-1970 günlerinde İstanbul ilinde işlenmiştir.

Daha önce ilân olunan sıkıyönetim döneminde işlenen suçlarla ilgili ve henüz sonuçlanmayan davaların hangi yargı merciinde görüleceğinin tayininde; son sıkıyönetim ilân kararında yer alan ilân nedenlerinin ve halen yürürlükte olan 1402 sayılı yasa'nın görevle ilgili maddelerinin gözönünde bulundurulması suretiyle dava konusu olayın değerlendirilmesi gerekir.

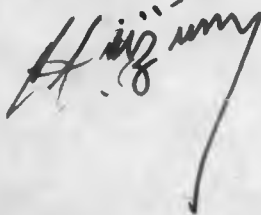
İncelenen dosya içeriğine, atılı suçların işleniş biçimi ve niteliğine göre, suçun sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkinliği ortadadır.

Ancak atılı suçlar, son sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiğinden ve sıkıyönetim mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içinde bağlantılı olduğunu gösteren dosyada yeterli kanıt bulunmadığından, 1402 sayılı yasa'nın 13/a-b. maddesindeki süre ve bağlantı koşulları gerçekleşmemiştir.

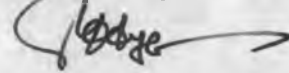
Bu nedenlerle, davanın Adli Yargı yerinde görülme sine ve Kadıköy Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, Kadıköy Asliye Ceza Mahkemesi'nin 25-5-1971 günlü, 1970/999, 1971/516 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 31-10-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Üye
Y. İsmet Ayer

Üye.
Ali Suat Erkoç

Üye
Mustafa Aksoy

Necati Karakış

Osman Kayacan

Ergun Argon